

Kaanaanmaa

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ry
Kaanaan omakotiyhdistys ry
Kaanaan päiväkoti
Raision Kaanaan Martat ry

Kaanaan kylälehti

NRO 1/2017

**Säilytä tämä
lehti!**

Kaanaan Suomi 100 -juhla

La 9. 12. 2017 klo 18 alkaen Kaanaan koulun salissa

Suomi
Finland
100

Ohjelmassa:

*Lyhtykulkue ~ Alkumaljat ja tervetuliaissanat
Juhlaillallinen noutopöydästä ~ Lippuairue
Juhlapuheita ~ Teatteriesityksiä ~ Kakkukahvit
Viihdyttävää ohjelmaa ja tanssia
Musiikista vastaa Letkeä Groove -yhtye
Lapsille disco ja omaa ohjelmaa
Perhepotretti-kuvausta ~ Arpajaiset*

Ilmoittautumiset 24.11. mennessä:

*kaanaan.kanava@gmail.com
Illalliskortit: 30 €/aikuiset (sis. ruokajuomat),
10 €/alle 12-v., alle 4-v. maksutta,
perhelippu 70 € (2 aik.+2 lasta).*

Tervetuloa!

*Järj. Kaanaan Omakotiyhdistys, Kaanaan Martat ja
Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA.
Arpajaisvoittoja otetaan kiitollisina vastaan.
Juhla on osa Suomen itsenäisyyden
satavuotisjuhlavuoden virallista ohjelmaa.
Tervetuloa koko perheen juhlaan!
Asu: Juhlava.*

Pääkirjoitus

Suomen ja Kaanaan 100 vuotta

Itsenäinen Suomi täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Suomen alue liitettiin Venäjän valtakuntaan erilliseksi suuriruhtinaskunnaksi vuonna 1809. Taustalla oli Ruotsin liittolaisuus Ranskan kanssa epäonnistuneella valloitusretkellä itään. Venäjästä pääsimme irti vuonna 1917 ensimmäisen maailmansodan loppuhetkillä. Suomen valtion rakenteet kehittyivät sadassa vuodessa niin, että pystyimme ottamaan vastuun omasta tulevaisuudesta. Isot murrosvaiheet Euroopassa ovat olleet Suomenkin kehityksen pohjana, kuten niin monen muunkin nuoren kansakunnan.

Nuori itsenäistynyt kansakunta eheytyi vuoden 1918 sisällissodasta 20 vuodessa tasolle, jossa yhteistä maata puolustivat toisessa maailmansodassa koko kansa yhtenäisenä. Talvisodan ihme on antanut perusvoiman Suomen nykyiselle asemalle ja kehitykselle.

Tuoreiden tutkimusten mukaan suomalaiset nuoret pitävät suurimpana ongelmana epätasa-arvoisuuden ja eripuraisuuden kasvua. Talvisodan ihme ei enää riitä tälle sukupolvelle antamaan tarvittavaa käyttövoimaa Suomen puolustamiseen. Tarvitsemme toimia, jotta epätasa-arvoisuuden ja eripuraisuuden kasvua voidaan vähentää yhteisessä isänmaassa.

Suomi on yhdistysten luvattu maa. Yleistäen voidaan sanoa, että me kaikki kuulumme johonkin yhdistykseen tai seuraan, useat meistä moneenkin. Näissä yhdistyksissä tehdään sitä tärkeää ruohonjuuri tason työtä, jolla Suomen ideaa kannatellaan eri suunnista.

Lentopallokerho kaipaa lisää pelaajia.

Kaanaan omakotiyhdistyksen lentopallokerho on saanut alkunsa 1980 -luvulla Suomisten veljesten aktiivisuuden avulla.

Tänä päivänäkin Kaanaan koululla pelataan lauantaisin lentopalloa klo 15.30-17.00 välisenä aikana. Nyt pelaajia on keskimäärin 8-12 vuorolla, mutta lisääkin hyvin mahtuisi. Mukana on sekä naisia että miehiä. Mukaan pääsemiseksi ei tarvitse muuta kuin mennä oikeaan aikaan Kaanaan koululle. Sisäpelikengät tarvitaan aina.

Kerhoa vetää Jukka Suominen. Hän kerää maksut vuoroista siten, että salivuokra tulee maksettua.

Yhdistykset ovat samalla kansanvaltaisen ja demokraattisen Suomen tukipilareita. Hoi- taessamme itse kukin jotain pientä tai suu- rempaa tehtävää yhdistyksessä olemme osa yhteistä kansakuntaa.

Täällä meillä Kaanaassa on useita toimi- via yhdistyksiä, jotka eivät ole sentään sata- vuotiaita, mutta vanhoja kuitenkin. Vanhin Kaanaan yhdistyksistä on paikallinen Mart- ta -yhdistys, joka perustettiin vuonna 1959. Martta-liike on perua 1900 -luvun taitteen ns. Helmikuun manifestin kansan liikehinnäs- tä Venäjän silloista yhtenäistämispoliittikkaa vastaan. Pohja raisiolaiselle marttatoimin- nalle kulki evakkojen mukana Karjalasta. Marttaliitossa aina paikallisyhdistyksistä keskusjärjestöön periaatteena on vaikuttaa perheiden ja paikallisyhteisöjen hyväksi.

Kaanaa Raision kaupunginosana kasvoi vahvasti 60 -luvulta lähtien, kuten koko kun- takin. Kaanaaseen perustettiin paikallinen omakotiyhdistys vuonna 1964 ajan hengen mukaisesti. Kaanaan omakotiyhdistyksen ta- voitteeksi perustamiskokouksessa päätettiin asumisedellytysten parantaminen alueella - tehtävä, joka jatkuu osana toimintaa edel- leen. Yhdistys liittyi myöhemmin Suomen Omakotiliittoon, joka toimii keskusjärjes- tönä pientaloasukkaiden hyväksi valtakun- nallisesti. Kaanaan omakotiyhdistys toimii alueella kaikkia tahoja kokoavana paikalli- sena kyläyhdistyksenä.

Koulu on ollut keskeinen alueen yhdistä- vä tekijä rakentamisestaan lähtien. Kodin ja koulun yhteistyö tiivistyi peruskoulu-uudis-

tuksen myötä 1970-luvulla ja kuntiin alettiin perustaa vanhempainyhdistyksiä. Kaanaa- seen vanhempainyhdistystoiminta kodin ja koulun välille vakiintui 1990-luvulla, kou-

lun yhteistyötoimikunta perustettiin vuon- na 1989 – nykyisen KANAVA ry:n edeltäjä. Myös päiväkodissa toimii oma vanhempain- kerho. Useat Kaanaaseen muuttavat nuoret perheet tutustuvatkin nykyään toisiinsa ja alueeseen parhaiten juuri aktiivisten van- hempainyhdistysten kautta.

Kaanaassa järjestettiin valtakunnalliset asuntomessut vuonna 1997. Katteluksen 20 vuotta täyttänyt asukas-yhdistys perustettiin tällöin messualueen asukkaiden yhteisten asioiden hoitamiseksi. Mahdollisesti Kaa- naassa toimii vielä muitakin pienempiä yh- distyksiä.

Olkaamme ylpeitä 100-vuotiaasta koti- maastamme. Kaanaassa järjestämme Suo- men 100 vuoden itsenäisyyden kunniaksi yhteiset tanssiaisjuhlat. Tulkaa mukaan juh- limaamme kanssamme.

Kimmo Nurmi
Kaanaan Omakotiyhdistys,
Puheenjohtaja

Kaanaan koulun salivuorot

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
	Koulun käyttö 8-16					aerobic 10-13	Koulun käyttö
14:00							Nappulaliiga
15:30							
16:00							
16:30							
16:45							
17:00							
17:30	RaJu/Bailatino	RaJu/Rytminen					
17:45	17:10-18:00;						
18:00	Hiit 18:00-						
18:30	18:30; Jooga						
18:45	18:40-19:30						
19:00							
19:30							
20:00							
20:30							
21:00	JUONALA	Raision opettajat					
21:30							
22:00							

Lisätietoja:

Kaanaan Omakotiyhdistys ry	> omakotiliitto.fi/kaanaanoky
Raision Jumpparit ry	> raisionjumpparit.fi/
Raisio Futis ry	> raisionkuula.sporttisaitti.com/
Raision Nappulaliiga	> raisionnappulaliiga.net/
Raision Urheilijat ry	> raisionurheilijat.fi
Raision kuntoliikkujat ry	> facebook.com/raikuliry

Kaanaan omakotiyhdistys ry. INFO

Lentopallovuoro

Yhdistyksellä on lentopallovuoro Kaanaan koulun liikuntasalissa sunnuntaisin kello 15.30-17.00.

Vuokrattavat välineet

Yhdistyksellä on myös vuokraustoimintaa; yhdistys vuokraa juhlatel'ttaa 3 m x 6 m (tie- dustelut 040 8323 589, betonimyllyä (tiedustelut 050 574 5654) ja oksasahaa (tiedustelut 02 439 7372)

Omakotitalkkari

Yhdistyksellä on ollut useamman vuoden ajan palkattuna omakotitalkkari, jota jäsenet ovat voineet palkata avustamaan esim. lumitöissä. Talkkarin tavoittaa entisestä puhe- linnumerosta 044 274 2466 maanantaista perjantaihin kello 9 – 15.

Miten liittyä jäseneksi?

Omakotiyhdistyksen jäseneksi voi liittyä osoitteessa www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky. Vuosimaksu 23,50 euroa sisältää jäsenyyden myös omakotiliitossa kaikkine jäsenetuiineen.

Yhteystiedot

Yhdistyksen nettisivulta löydät myös yhdistyksen muut yhteystiedot. Voit ottaa yhteyttä yhdistykseen sähköpostilla kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com tai puhelimitse 040-7166755 tai 050-5414464.

Aikaisemmat Kaanaanmaa- lehden numerot

Yhdistyksen nettisivulla on linkki kaikkiin aikaisemmin julkaistuihin Kaanaanmaa- lehtiin. Sieltä voit hakea uudelleen edellisten vuosien lehtien artikkelit.

Kaanaanmaa -lehti Painos: 1200kpl Ilmoituskoot ja hinnat 1/16s 60 eur 1/8s 120 eur 1/4s 240 eur	Toimituskunta: Lauri Holsti Esko Lehtinen Eliisa Löyttyniemi Kristiina Löfgren Katri Mikkola	Kimmo Nurmi Päivi Savolainen Miia Suominen Maria Virko Painopaikka: Salon Lehtitehdas , Salo 2017	Taitto: Lauri Holsti Didart Oy Ilmoitusten valmistus: Päivi Savolainen Kristiina Löfgren Lauri Holsti	Varaa ilmoitustilaa seuraavaan lehteen: Kristiina Löfgren kristiina.lofgren@hotmail.com Palautteet ja juttuideat: kristiina.lofgren@hotmail.com Kannen kuva: Anna Yli-Saari
--	--	---	--	---

Katteluksen asuntomessualueen 20 –vuotisjuhlat

Asuntomessualueen 20 –vuotisjuhlien aamu 12.8.2017 valkeni lämpimänä ja puolipilvisenä – kaikin puolin sopivana juhlasäänä. Kuluneen kesän vaihteleva sää oli saanut järjestelytoimikunnan jännittämään juhlapäivää ehkäpä tavallista enemmän, sillä kyseessä oli kuitenkin koko perheen monipuolinen ulkotapahtuma.

Katteluksen asukasyhdistys päätti juhlistaa 20 –vuotista taivalta näyttävillä juhlilla aikaisempien 10 –vuotisjuhlien jalanjäljissä ja juhla-alueen rakentaminen alkoikin hyvissä ajoin. Kaupunki oli käynyt leikkaamassa nurmikat ja siistimässä ympäristöä, jotta juhla saisi parhaat mahdolliset puitteet. Asukasyhdistyksen uusi sukupolvi on tehnyt tiivistä yhteistyötä alueen asukkaiden ja yritysten, Kaanaan omakotiyhdistyksen, kaupungin päättävien tahojen sekä vanho-

jen asukasyhdistysaktiivien kanssa. Tästä kokonaisuudesta muotoutui juhla, jossa oli elävää musiikkia, sähkömopoajelua, näyttelyauto, pomppulinna, arpajaiset sekä pientä suolaista ja makeaa syötävää.

Juhlia mainostettiin yhdistysten Facebook –sivuilla sekä Radio Auran Aallot haastatteli Katteluksen asukasyhdistyksen tiedotusvastaavaa muutama päivä ennen juhlia. Juhlissa vierailikin kaikkiaan noin 120 kävijää, joka lämmitti järjestelytoimikunnan mieliä kovasti.

Sää suosi juhlijointa koko juhlan virallisen osuuden ajan ja kaupunginjohtaja Ari Korhosen puhetta saatiinkin kuunnella lähes trooppisissa olosuhteissa. Kaanaan omakotiyhdistyksen puheenjohtaja Kimmo Nurmi ojensi Katteluksen asukasyhdistykselle

kukkatervehdyksen kannustavien sanojen saattelemana.

Aikuiset saivat puheiden lomassa nauttia sotilaskotiauton myymistä munkkikahveista sekä asukasyhdistyksen tarjoamista grillimakaroista. Lapset taas saivat aikansa kulumaan kasvomaalauksessa, tutustuen paikallisen maanviljelijän uuteen traktoriin tai ihmetellessä vierailevaa paloautoa. Arpajaiset olivat menestys eikä vähiten alueen yritysten lahjoittamien upeiden palkintojen ansiosta.

Juhlat olivat lämminhenkinen ja alueen asukkaita yhdistävä tapahtuma, jota voidaan hyvillä mielin muistella pitkään. Virallisen osuuden päätyttyä urheimmat jaksoivat tanssia, laulaa ja seurustella pikkutunneille asti. Katteluksen asukasyhdistys jatkaa sinnikästä työtään alueen ja asukkaiden hyvinvoinnin turvaamiseksi ja kenties joskus tulevaisuudessa taas juhliitaan.

Pia Satopää

”On ollut positiivinen tekemisen meininki”

KUKA:

Kristiina Löfgren

- Raision Vanhemmat ry – RaiVaryn pj. 2017 (vpj. 2014–2016)
- Kaanaan koulun vanhempainyhdistyksen pj. 2010–2017 (vpj. 2008–2009)
- Suomen Vanhempainliiton kunniakirja aktiiviselle vanhempainyhdistystoimijalle 2017
- Raision Nappulaliigan Kaanaan Kuninkaat -joukkueen johtaja ja buffettivastaava 2006–2015
- RaiFu tytöt 00–01 -joukkueen johtaja 2010–2012
- Kaanaan lastentarhan vanhempainkerhon vetäjä 2007–2012
- Raision Nuorisokiekon toimitsija ja joukkueen tiedotusvastaava
- VG:62 Sun City Swing -joukkueen toimitsija
- Kaanaanmaa -kylälehdteen toimituskunnassa 2009 alkaen
- Raision Kaanaan Martat ry:n jäsen
- Muut harrastukset: zumba, käsityöt, lenkkeily ja valokuvaus
- Perhe: Puoliso Jari sekä 11–18 -vuotiaat Eelis, Iida ja Eemil.

Kristiina Löfgren luotsasi Kaanaan koulun vanhempainyhdistys ry Kanavaa ja Kaanaan päiväkodin vanhempainkerhoa yhteensä yli kymmenen vuotta. Kanavan puheenjohtaja ja luopui lokakuussa pestistään hyvillä ja hieman haikeinkin mielin. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yhdistyksen sihteerinä toiminut **Miia Suominen**.

– Paljon on saatu aikaiseksi ja hommaa jää osaaviin käsiin. Toiminta on systematisoitunut, aktiivijäseniä on toiminnassa mu-

Kaanaan lastentarhan vanhempainkerhon vappuriehän tunnelmia vuodelta 2008

kana jo parikymmentä ja yhdistyksen varat ovat kymmenkertaituneet, Löfgren kehuu.

Hän toteaa, että vanhempainyhdistys on tärkeä kanava kodin ja koulun välillä. Se avustaa koulua esimerkiksi kustantamalla retkiä ja muita matkoja. Löfgren kiittää yhdistysväen ja koulun rehtorin aktiivisuutta.

– On ollut positiivinen tekemisen meininki, rehtori **Petri Anttilalle** kiitokset. Esimerkiksi kerhoja ei ollut aikaisemmin juuri yhtään. Nyt vanhempainyhdistys järjestää kässä-, bändi- ja draamakerhoa ja kesällä puuhakerhoa. Lisäksi koulussa on kieli- ja liikuntakerhot

Tekemisen draivia

Kristiina Löfgrenistä tuli yhdistysaktiivi lasten ja työelämän myllerrysten myötä.

– Työelämän puolella on ollut rankkoja vuosia. Päiväkään en ole ollut työttömänä, mutta olen käynyt kolmet irtisanomiset neljässä vuodessa. Tämä on ollut sille vastapainoa ja antanut todella paljon. Olen päässyt tekemään luovaa työtä ja lasten silmistä paistava ilo on aina ollut ihanaa nähdä.

Mieluisinta puuhaa ovat olleet tapah-

tumien ja juhlien järjestäminen. Kaanaan lastentarhan vanhempainkerhon ja Kaanaan koulun vanhempainyhdistyksen väki on järjestänyt oppilaille ja vanhemmille esimerkiksi juhlia, konsertteja, toimintapäiviä, joulupajoja sekä kerhoja, luentoja ja kursseja.

Yhteistyö muiden paikallisten yhdistysten kanssa on poikunut perinteitä, esimerkiksi tämän vuodesta 2009 alkaen julkaistun Kaanaanmaa-lehden sekä koko kylän yhteiset joulujuhlat Kaanaan koululla. Joulukuussa yhdistykset tempaisevat Kaanaan Suomi 100 -juhlan, joka on osa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden virallista ohjelmaa.

– Iso kiitos Kaanaan Omakotiyhdistyksen **Kimmo Nurmelle** ja Raision Kaanaan Marttojen **Katri Mikkolalle** yhteistyöstä. Meillä on yhdessä sellainen tekemisen draivi.

Aiemmin Löfgren on toiminut myös Raision Nappulaliigan Kaanaan Kuninkaat -joukkueen johtajana ja ”buffettitätinä”, aviomies **Jari Löfgrenin** valmentaessa samaista joukkuetta.

– Se oli sellaista koko perheen hommaa. Eemil toimi vielä tuomarina pikkuveljen Eeloksen peleissä. Iidakin pelasi silloin jalkapalloa. Kaanaassa oli tyttöjoukkue Kaanaan Kisut, kunnes se siirtyi RaiFun alle, Löfgren muistelee.

Kaanaalainen Kristiina Löfgren valittiin tänä vuonna Raision Vanhemmat ry – RaiVaryn puheenjohtajaksi. Raision koulujen ja oppilaitosten vanhempainyhdistysten yhteistyöelin edustaa kaupunkia Suomen Vanhempainliitossa.

Google-kalenteri kovassa käytössä

Yhdistyskuvioissa ovat avittaneet markkinointihenkisyys sekä järjestelmällinen ja pikkutarkka luonne.

– Ote on muodostunut melko järjestelmälliseksi, käymme vuosittain läpi samat asiat ja pyrimme uusien ideoiden toteutukseen projektiluontoisesti.

Korvaamaton apuväline arkirumban pyörittämisessä on Google-kalenteri. Siihen on eri väreillä merkitty lasten harrastukset, äidin kokoukset ja isän työvuorot.

– Yhtäkään tyhjää päivää ei ole kalenterissa. Aina suhataan johonkin päin, samalla kellonlyömällä vaikka kolmeen eri paikkaan eri suuntiin, Löfgren nauraa.

Aikaa riittää vielä zumballe, käsitoille, lenkkeilylle ja valokuvaukselle. Isännän kanssa aikataulut sumplitaan päivä kerrallaan.

– Mies kauhistelee tätä minun touhuani, kun joka puolella täytyy olla mukana ja aina järjestämässä jotakin. Isännälle iso kiitos, kotona on ruoka valmiina, kun tulen töistä, ja kuskaukset ja huolto hoituvat. Ei tämä paletti muuten toimisi, jos ei olisi tällaista puolisoa.

Päivi Savolainen

Kaanaan Kalajumala on ollut vanhan kansan kirkko

Kansanperinteen tallettaja, geologi Aimo Kejonen ja tietokirjailija, toimittaja Tuomo Kesäläinen esittelevät tänä vuonna julkaistussa Suomen luonnon pyhät paikat -teoksessaan sata luontokohdetta, joita on eri aikoina ja eri tilanteissa pidetty pyhinä.

Kirjassa kerrotaan, että kaikille kaanaa-

laisille tuttu Kaanaantien ja Soilikinkujan välissä sijaitseva suuri siirtolohkare on rauhoitettu vuonna 1926. Kivi mainitaan teoksessa vanhan kansan kirkkona, koska se on aikoinaan toiminut kalamiesten uhri- ja palvontapaikkana. Siirtolohkareella on aikojen saatossa ollut useita nimiä. Kaanaan Vahaki-

ven lisäksi sitä on kutsuttu sekä Kalasvahaksi että Kaanaan Kalajumalaksi. Kivi mainitaan myös sananlaskussa ”Samanveroiset kaksoiset ja sisarukset kuin Kaskisten Kukkarokivi ja Kaanaan Vahakivi”.

Katri Mikkola

Murhamysteeriä ratkomassa

Elisa Vuorinen ja Helena Viljanen

Kaanaan omakotiyhdistys ry järjesti lokakuussa aivan uudenlaisen tapahtuman; Murhamysteerin. Tapahtuma järjestettiin Raisiossa, Ravintola Rosmariinissa (Opinkulma). Tunnelmaan sai halutessaan

virittäytyä pukeutumalla 1920-luvun tyyliin, sillä illan tapahtumat sijoittuivat vuoteen 1929. Illan aloitimme herkullisilla alkupaloilla, jonka jälkeen Hercule Poirot tuli ilmoittamaan, että kukaan ei saa poistua, koska on tapahtunut murha ja yksi osallistujista on varmasti

murhaaja. Poirot oli tehnyt jo tutkimuksia, jonka ansiosta hän pystyi kertomaan, että hänellä on enää viisi epäiltyä. Nyt kaikkien tehtävänä oli yrittää keksiä kuka heistä oli murhaaja ja mikä oli murhan motiivi. Tämän jälkeen pääsimme tutkimaan todisteita kolmen eri pöydän luota, yhden luonahan tuo murha oli tapahtunut, vieläpä kesken shakkiottelun. Teimme tiukkoja keskusteluja epäiltyjen kanssa ja etsimme liittolaisia itsellemme. Saimme pian selville salasuhteen Annan ja murhatun Maksim Tvorcheskiyn välillä ja sen, että Maksim oli kuitenkin huijannut Annaa. Välillä söimme

Sirkku ja Sakari Alaranta, Marjo ja Timo Aaltonen, Eliisa Löyttyniemi ja Pekka Eerikäinen

pääruokaa ja pohdimme eri teorioita pöytäseurueen kanssa. Ruuan jälkeen yritimme taas selvittää lisää murhan taustoja, vaikka tuntui, että kaikki epäilyt valehtelivat tai unohtelivat mitä olivat tehneet... Kaiken työn jälkeen olikin aika kirjata paperille päätelmät murhasta. Hetken pohdittuaan, Hercule Poirot tuli paljastamaan omat selvityksensä ja kertomaan, kuka oli päätelmissään lähimpänä oikeaa ratkaisua. Ilta oli maittava, ruokaakin oli 1920-luvun tyylinen ja valloittavan raittoisa.

Eliisa Löyttyniemi

Valintana maalämpö

Sähkölaskut alkoivat noin kolme vuotta sitten näyttää siltä, että jotain on tehtävä. Energiaratkaisuna reilun kymmenen vuotta vanhassa puisessa omakotitalossa oli yösähköllä toimiva 2000 L vesivaraaja, josta lämmitettiin vesikiertoisen lattialämmityksen vaatima energia. Samaisen varaajan avulla saatiin energia myös ilmastointiin ja lämpimään veteen. Sähköä talossamme kului noin 24 000 kWh / vuosi, josta noin 6000 oli tavallista kotitalouden sähkönkäyttöä.

Kahden tutun vanhaan omakotitaloon oli vaihdettu öljy/puulämmitys maalämpöön ja yhteen tutun uudisrakennuskohteeseen oli valittu ilma-vesilämpöpumppujärjestelmä. Pohdinnan jälkeen valitsin asiantuntevan LVI-liikkeen, jonka avulla selvitimme vaihtoehdot taloomme. Meidän valintana oli maalämpöjärjestelmä, jossa oli iso lämminvesivaraaja kuumaa vettä varten sekä optio aurinkokeräimien asentamisesta varten katolle myöhemmin.

Varsinainen asennustyö jakaantui tavallaan neljään osaan: suunnittelutyön hyväksyntä kaupungilla, noin 200 metriä syvän reiän poraamisen maahan, vanhan järjestelmän purku pois tieltä ja uuden pienemmän järjestelmän asennus tilalle. Lopuksi tehtiin tarvittavat asennukset ja säädöt. Aikaa projektiin kului noin kaksi tehokasta työpäivää, kun lupa-asiat olivat kunnossa.

Järjestelmä on ollut käytössä reilut kaksi vuotta ilman minkäänlaisia ongelmia. Vain talviaikoina kovilla pakkasilla olen käynyt laittamassa käsisäädöstä lisää tehoa. Kovimmillakin pakkasilla lämpöpumppu on käynyt vain noin 12 tuntia vuorokaudessa kertoen, että vielä on marginaalia, jos on tarpeen.

Sähkön kokonaiskulutus on las-

kenut noin 11000 kWh:in eli noin puoleen aikaisemmasta tasosta. Laskujeni mukaan investointi maksaa itsensä takaisin noin 12 vuodessa, kun huomioidaan saadut kotitalousvähennykset.

On tärkeää, että jokainen suunnittelee omien tarpeidensa mukaisen ratkaisun, yhdessä alan ammattilaisen kanssa. Yleensä maalämpöjärjestelmä sopii parhaiten isompiin taloihin, mutta meilläkin noin 135m² talossa säästöä on tullut. Mikä parasta tämä ratkaisu on myös mannaa ympäristölle.

Kimmo Nurmi

Vanha-Vanto

Vanton tila syntyi vuonna 1927, jolloin Karvetin räls-tilasta lohkottiin osa Karvetin tilan yhdelle veljekselle Niilo Vantolle (ent. Karlström). Karvetin Tila jäi hänen veljensä Einari Karvetin omistukseen. Samalla siirrettiin Vantoon Karvetin lähellä sijainnut sotamiehentupa, johon Niilo Vanto muutti asumaan. Tässä samaisessa talossa toimii nykyään Putiikki Vanha-Vanto.

Puutarhatilana Vanto on toiminut 1930 -luvulta lähtien. Tilalla viljeltiin mm. tomaattia ja kurkkua.

Viiden hehtaarin omenatarhaa viljellään vielä tänäkin päivänä. Omenasadosta valmistetaan pääasiassa mehua.

Putiikki sai alkunsa vuonna 2010 toimien ensin pelkästään alakerran kahdessa huoneessa.

Vuosien aikana on putiikin käyttöön remontoitu myös yläkerta, rakennettu terassi ja vanhasta ponitalista kunnostettu Antiikkitali, jossa asustelevat myös tilan lampaat, kani ja marsu.

Entisessä hevostallissa, nykyisessä koirienkoulutus-

hallissa järjestetään tänäkin vuonna Joulumarkkinat kahdesti: 11.-12.11. ja 9.-10.12. Mukana useita taitavia käsityöläisiä myymässä omia tuotteitaan.

Vanton Tila vuokraa myös halleja koirakoulutus- käyttöön: tilalla on kaksi tekonurmipohjaista agilityhallia sekä lämmin koulutushalli.

Tervetuloa Vanhaan-Vantoon!

Pieni pipotehdas

Tiesitkö että Kaanaanmaalla sijaitsee pieni pipotehdas? Se toimii autotalliin rakennetussa ompelimossa, jossa työskentelen minä, yrittäjä itse. Susan design yritys sai alkunsa neljä vuotta sitten innostuksesta ommella erilaisia pussukoita sekä omalle lapselle vaatteita. Aina, pienestä pitäen on löytynyt innostusta ja mielenkiintoa käsitöihin ja ompeluun. Pari vuotta ajatus omasta ompeluyrityksestä ehti muhia kunnes alkoi hoitovapaa häämöttää loppua ja oli päätösten aika.

Yrittäjäksi ryhtyminen pelotti, toisaalta ajatus oli, että jos ei kokeile, niin asia voi jäädä myöhemmin vaivaamaan. Yrittämisessä kiinnosti erityisesti vapaus valita ja päättää omasta työrytmistä, sekä tehdä työnä mielekästä harrastusta. Lisäksi tämän myötä aikaa oman lapsen kanssa olemiseen on ollut helpompi järjestellä näihin päiviin asti. Oli silti iso päätös sanoa itsensä irti vakituisesta työsuhteesta ja aloittaa puhtaalta pöydältä.

Alkujaan myytävien tuotteiden kirjo oli laaja, pussukoita, kasseja, lastenvaatteita, pipoja sekä koristetyynyjä. Oli innostusta, taitoa tehdä sekä ideoita, joten tuli kokeiltua ja tehtyä paljon kaikenlaista. Nopeasti tuli kuitenkin huomattua, että kovin moni-

puolista mallistoa ei voi ylläpitää sillä aikaisellaan ei riitä. Linja alkoi selkeytyä vuodessa ja piposta alkoi tulla pääartikkeli susan designille. Jonkin aikaa vielä lastenvaatteet olivat mukana mallistossa, mutta uniikit pipot kiinnostivat asiakkaita enemmän. Alussa tein aikuisten ruusukepipoja, joihin ompelin käsin ruusukkeeseen, mutta niiden työlään ja hitaan käsin ompelun vuoksi pitsiset ruusukeet jäivät pois ja tilalle syntyi nykymallinen

rusettipipo. Tyttöjen ja aikuisten susan design pipot tunnistaakin juuri tästä rusetista, joka toimii hyvin tavaramerkkinä. Myös pojille löytyy useita kuoseja, mm. hämähäkkejä, örkkejä ja autoja. Tyttöjen suosikki on taas vaaleanpunainen pitsinen rusettipipo, jonka olen nimennyt prinsessapipoksi.

Ensimmäinen myyntipaikka oli aikoinaan K-Supermarket, Raisio Centerin aulassa, josta tulikin susan designin vakiopaikka vuosien aikana, harmillisesti se myyntipaikka jää nyt kaupan remontin myötä pois. Ideana on alusta asti ollut, että yrittäjä itse myy valmistamia tuotteitaan mahdollisimman paljon eri tapahtumissa. Tänä vuonna myyntipäiviä kertyy yhteensä lähes 100 Länsi- ja Etelä-Suomessa. Turun Hansakorttelin Hansatorilla monet yhdistykset järjestävät varsinkin joulun alla myyntitapahtumia, jotka ovat pienille käsityöryityksille erittäin hyviä ja näkyviä paikkoja päästä esille. Samoin yksi vuoden parhaita tapahtumista on Käsityöläismarkkinat Turun Aurajokirannassa.

Työn haastavin osa on kankaiden hankinta eri kuosien suhteen. Vaikka värejä toivotaan ja niistä tykätään, niin silti useasti ostajan valinta kohdistuu harmaaseen tai mustaan. Su-

san designin pipomalli on erittäin moneen päähän sopiva väljyyden vuoksi. Monesti kuulee asiakkaan sanovan, ettei minulle pipo sovi, mutta yleensä en anna periksi, vaan soveltamalla ja asettelulla saadaan pipo sopimaan monen päähän. Moni yllättyi itsekin peiliin katsoessaan, että ihan hyvähän se onkin. Eri kokojen ja kuosien ansiosta pipot sopivat kaikille iästä riippumatta.

Myyntipäiviä ja uutuuksia voit seurata susan designin facebook -sivuilta tai www.susandesign.kuvat.fi -sivustolta. Viikottaiset myyntitapahtumat eri puolilla Varsinais-Suomea alkavat marraskuun puolesta välistä Hansatorilla ja päättyvät joulukuussa aatonaattona.

Tuotteita löydät myös jälleenmyyntipaikoista esim. Turun, Kotkan ja Kouvolan Vadelmatarha -kirppiskaupoista, Helsingin Hakaniemen hallista sekä MadeBy -verkkokaupasta.

**Terveisin
Susanna Pesu-Stirkkinen**

Katsaus E18 -tiesuunnitelmiin

Monia kaanaalaisia on varmaan mietityttänyt ja huolestuttanutkin, mitkä uudet E18 -tieratkaisut tulevat vaikuttamaan omaan liikkumiseen tai asumiseen. Missä tulevaisuudessa ovat kevyenliikenteen väylät ja Raisionlahden luonnosuojelualueet – poistuuko Uikkupolku tai vaaraantuuko useiden lintulajien pesimisrauha? Puhumattakaan kaupungin sisäisen rinnakaistien rakentamisen uhasta liian lähelle omaa kotipihaa. Yrittäjät taas ovat huolissaan asiakkaistaan ja toimintamahdollisuuksistaan, miten rinnakaistiet mahdollistavat asiakkaille helpon liikkumisen ja pysäköinnin kaupungin keskusta-alueella. Miten suunnitelmiin voi itse vaikuttaa, vai voiko?

Kaikki edellä mainitut asiat ovat puhuttaneet lähikuukausina paljonkin luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sekä Kaanaan ja Viheriäisten asukkaita. Tiesuunnitelmassa on laajoja vaikutuksia myös asumiseen ja yrittäjyyteen sekä Raision keskustan ulkoasuun ja tulevina vuosina myös kaupungin talouteen. Kaupungin eri toimijoiden onkin syytä olla hereillä ja tarkkana, jotta varmistamme kaikkien osapuolten näkökulmista parhaat mahdolliset ratkaisut.

Kaupungintalon valtuustosalin on täyttynyt jo muutamaan otteeseen liikenneviraston järjestämissä kaikille avoimissa esittelytilaisuuksissa. Olen itse osallistunut kahteen, joissa molemmissa kuultiin osallistujien

mielipiteitä eri vaihtoehdoista. Toisessa oli mahdollisuus arvioida ympäristövaikutuksia (YVA), kuten melu, päästöt, tärinä ja viihtyvyys sekä ihmisten elinolot ja terveys. 21.9.2017 arvioitiin tielinjauksia yleissuunnitelmaluonnosten avulla Naantali-Raisio välillä. Paikalla oli runsaasti raisiolaisia ja naantalilaisia, jotka kävivät välillä kiivastakin keskustelua ja esittivät tiesuunnittelusta vastaaville kiperiä kysymyksiä.

Mikä on TEN-T ydinverkkokäytävä?

Huomattava on, että E18 -tie on osa Naantali – Helsinki – Vaalimaan Euroopan TEN-T ydinverkkokäytävään kuuluvaa maantieyhteyttä, jonka pienenä rakentamattomana osana on Nesteentie ja osa Turun kehätietä. Toisin sanoen tieratkaisut Raisiossa ovat osa eurooppalaista ja suomalaista tiekokonaisuutta. Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittäminen aloitettiin jo yli 20 vuotta sitten. Toistaiseksi rakentamattomat tieosuudet näkyvät karttapohjalla punaisina pisteinä. Näitä pisteitä löytyy kaksi, toinen Italiasta ja toinen Suomesta, jossa keskeinen osuus on Raisiossa välillä Vanto - Raisionkaari, Raision keskusta ja Raision eritasoliittymä. Raisio ja Kaanaa on siis noussut keskeiseksi tekijäksi Euroopan tiekartalle!

EU edellyttää, että 2030 mennessä TEN-T ydinverkkokäytävällä ei ole tasoliittymiä. Käytännössä tämä tarkoittaa tavoitteena sitä,

että tie on kaikille kulkijoille nelikaistaisena turvallisempi ja korkealatausempi. Myös satamien ja lentokenttien syöttämä hen-

kilöauto-, rekka- ja rahtikuljetukset muuttuvat katkettomina sujuvimmiksi. Varsinais-Suomen ELY-keskus on laatinut kehittämisselvityksen E18 Turun kehätien parantamisesta välillä Naantali-Kaarina. Kehätiellä on todettu olevan Varsinais-Suomen suurimmat liikennemäärät ja erittäin epätasainen palvelutaso.

Raision keskustan alueella E18 liikenne on suunniteltu ohjattavaksi tunneliin, jolloin kaupungin olisi mahdollista suunnitella aluetta enemmän kaupan, asumisen, kävelemisen ja joukkoliikenteen alueeksi. Mahdollisuuksia on paljon, jos on haasteitakin.

Huomattava on myös, että valtion eli liikenneviraston tielinjaukset ovat toistaiseksi vielä suunnitelmia ja/tai luonnoksia. On myös tärkeää mieltää, että liikenneviraston nyt esittämät tiesuunnitelmat rinnakaisteineen perustuvat Raision voimassaoleviin asemakaavoihin. Vasta asemakaavojen uusimisen myötä varmistuu suunnitelma ja näkemys siitä, miten tiet Raisiossa rakennuttavat.

Elisa Vuorinen

Mistä löydän lisätietoa?

- Varsinais-Suomen Ely -keskuksen www-sivuilta ”E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali-Raisio” löytyy paljon ajantasaista lisätietoa. Sivuilla voit tutustua vaihtoehtoihin tiesuunnitelmin ja karttoihin, aikataulutavoitteisiin ja rakentamisen eri vaiheisiin sekä erinäisten työryhmien kokousmuistioihin.

- Raision kaupungin www-sivuille on piakoin rakentamassa omat E18 -sivustot, josta voimme tutustua niin Kaanaan alueen kuin Raision keskusta-alueenkin suunnitelmiin ja rakentamisen eri vaiheisiin.

Elämyksiä kaikille uudesta lintutornista

Raisionlahden luontoa voi pian seurata uudesta, tilavasta lintutornista. Torni rakennetaan nykyisen tornin sijoille Karjaniemeen. Jopa 20-30 hengen ryhmät, kuten luokallinen oppilaita mahtuu hyvin havainnoimaan. Torniluodolle pääsy tehdään mahdolliseksi myös liikuntarajoitteisille loivin ramppiratkaisuin.

Uusi torni tulee tarpeeseen. Tänään Raisionlahti on paras kohde Turun seudulla lintujen tarkkailuun. Lahden ympärillä on avaria laidunmaita, monien lintulajien tarvitsemia lietealueita, lehtomaisia metsäsaarekkeitä, sopivasti ruovikoita ja hiukan kaislikoita. Lahden merkityksen ovat huomanneet viranomaiset ja luonnonharrastajat kauempaakin. Rohkenen todeta, että ilman kaanaalaisten panosta Raisionlahden luonnon tila olisi merkittävästi nykyistä huonompi ja uutta tornia tuskin tarvittaisiinkaan.

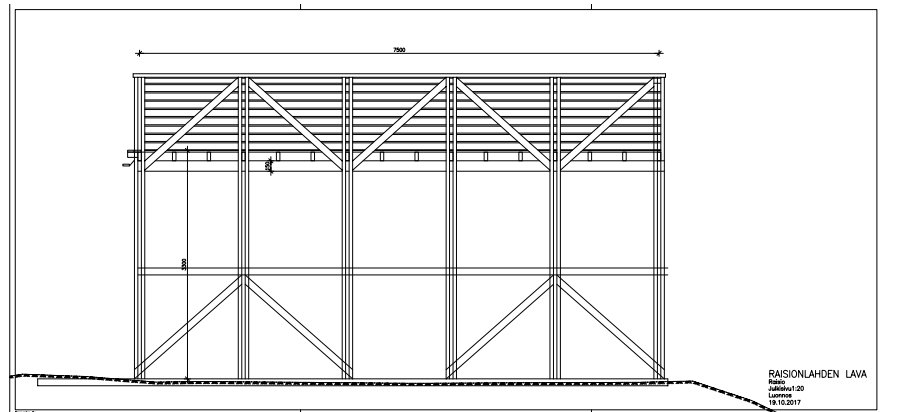
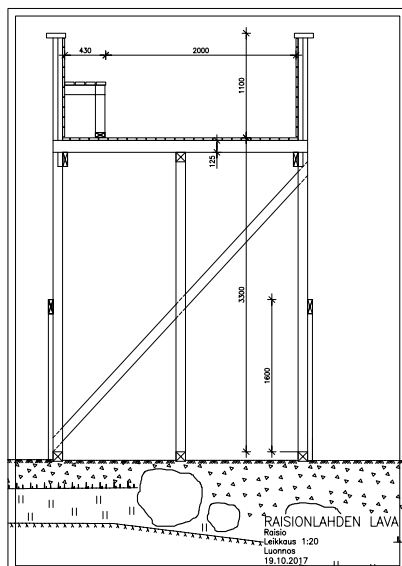
Kun Raisionlahden kiertävä Uikkupolku valmistui 1990-luvun puolivälissä, ei Kaanaan puolelta juuri lahdelle ollut näkymiä. Ruovikko kasvoi rannoilta polun reunaan asti. Ojien varsia reunusti tiuha koivuvesaikko. Vielä vuosikymmen aiemmin Raisionlahti oli ollut merkittävä muuttolintujen levähdyspaikka avoimien rantaniittyjen ansiosta. Sekä Nesteentien rakennusvirheiden, että laidunnuksen päätymisen takia lahden tila oli kuitenkin nopeasti heikentynyt ja ranta-alueet uhkasivat kasvaa umpeen.

Uikkupolun valmistumisen aikaan esitin omakotiyhdistyksen valtuuttamana huolestuneena Raisionlahden tilasta kaupungin ympäristö- ja puistoasioista vastaaville virkamiehille. Yhteisymmärrys hoitotoimen-piteiden tarpeesta löytyi nopeasti. Tavoitteeksi asetimme lahden luonnon palauttamisen vastaamaan mahdollisimman pitkälle aikaa ennen Nesteentien rakentamista. Luonnon elpyminen tuottaisi polun käyttäjille elämyksiä, jotka innostaisivat luontoharrastukseen ja houkuttelisivat uusia retkeilijöitä nauttimaan lahden luonnon.

Ensimmäiset omakotiyhdistyksen toteuttamat raivaustalkoot pidettiin aivan vuosituhaten vaihteessa Pilkki-

pojanpolun molemmin puolin. Sittemmin työtä on jatkettu virkamiesten kanssa tehtyjen suunnitelmien mukaan vuosittain. Konservattori Ari Karhilahden vihjeestä vuonna 2000 osasimme hakea EU-rahaa ensimmäisen laitumen rakentamiseen ja vuonna 2001 oli ”aittalaidun” valmis. Tämä hanke aloitti myös Katja ja Alarik Sikkam lammastuotannon lahden niityillä. Laidunnuksella ja raivaustyöllä estettiin myös ELY-keskuksen harkitsema maiden pakkolunastus valtiolle.

Viime vuosina hoitotoimenpiteistä on sovittu Raisionlahden seurantarhymässä, jonka perustamisessa yhdistyksemme oli yksi aloitteentekijöistä. Ryhmän kutsuu vuosittain koolle Raision ympäristöpäällikkö. Edustettuina ovat lisäksi ELY-keskus ja paikalliset luontojärjestöt. Yhteispeli viranomaisten, kaupungin ja yhdistysten välillä toimii. Siitä kertovat vuosittain kaupungin toteuttama koneellinen niitto sekä lintutornihankeen esillä pitäminen. Varoja tornin rakentamiseksi ei kuitenkaan ilmestynyt kaupungin talousarvioon.

Ratkaisevaa hankkeen etenemiseksi nyt olivat yhdistyksemme yhteydenotot raisiolaisiin valtuutettuihin ja virkamiehiin.

Uusi torni on kuin kiittänyt pitkällisestä työstä lahden luonnon hyväksi. Parikymmentä vuotta sitten asettamamme tavoitteet on pitkälti saavutettu. Kaipaamme elämyksiä, joita elpynyt lahden luonto tarjoaa. Luodolla käydessään tuntee, että luonto on kaikkia varten. Arkailematta voi luontoa tuntematon pyytää opastusta. Karjaniemen Kanturat, joukossa kaanaalainen Suomisen Vellu, Turun lintutieteellisen yhdistyksen jäsenet ja monet muut luontoharrastajat ovat aina opastaneet ystävällisesti luodolla kävijöitä. Luonnon antamat elämykset auttavat jaksamaan. Niitä voimme kokea entistä paremmin uudella, helposti saavutettavalla tornilla. Pitäisikö puhuakin Karjaniemen ”elämystornista”?

Sakari Alaranta

Pojasta polvi paranee – autoilun alku Kaanaassa

Reino syntyi Bruno ja Rauha Suomisen yhdeksän lapsisen perheen vanhimpana poikana v. 1922 äidin kotiin Ruonan torppaan, jossa Brunon nuori perhe aluksi asui. Brunon koti Mondolinin torppa, jota hänen Frans isänsä silloin hallitsi, sijaitsi aivan naapurissa. Fransilla oli vaikeuksia Mondolinin itsenäiseksi lunastamisessa, koska hän oli jo aikaisemmin ostanut Isovuoren kupeessa sijainneen Nevan tilukset. Fransin pojista Bruno rakensi joskus 1920-1930-luvun taitteessa uuden talonsa samoille sijoille Kaanaan "Isonkiven" taakse ja Lauri omansa Koivulanmäkeen. Frans pappa viljeli edelleen Nevan maita.

Reinon isä Bruno oli seudun ensimmäisiä autoilijoita. Hänen ensimmäinen autonsa oli 1 m³ lavalla varustettu AA-mallin lava Ford. Vaimon veli Arvo Takomo oli perillä autojen tekniikasta ja hänen avullaan päästiin autonpidossa alkuun. Autoa pidettiin yötä Ruonan vastakkaisella mäellä, jossa nykyisin Alarannan talo, koska siitä oli mahdollisuus lähteä nk. mäkistartilla. Autoissa ei silloin ollut starttimootoria, vaan syytysvirran antoivat sähkökennot ja auto piti veivata käyntiin. Autollaan hän ajoi turkulaisten kauppiaiden ajoja ja mm. talvella hiekkaa Perttalasta Pansioon jäätä myöten. Pienessä kuormurissa oli lukitusallavalla varustettu keikkalava, joka voitiin miesvoimin kipata, mutta silläkin tultiin toimeen. Reino pää-

si voimien karttuessa isän apumieheksi ja oli ajamassa hiekkaa esim. rakennettaessa Naantalinsalmeen Ukko-Pekan siltaa v. 1934. Mielenkiinto säilyi, kun isä antoi innokkaan pojankin joskus harjoitella ajoa.

Kansakoulun kaksi alinta luokkaa Rei-

Reino ja Eila Suominen

no kävi Tahviossa ja toiset kaksi Kaanaan koulussa. Enempää koulua ei siihen aikaan tarvittukaan. Anna Suominen Kaanaan opettajana oli uskonnollismieleinen ja ohjelma ei oikein miellyttänyt urheiluhenkisiä poikia, joiden olisi tehnyt mieli ulkopeleihin. Vapaa-aikana sitä sen sijaan harrastettiin esimerkiksi Perttalan niityllä Kukonpään tien varrella, Perttalan Matilla kun oli oikein kaupasta hankittuja urheiluvälineitä. Siellä sai nuorisoo 30-luvulla kokeilla taitojaan monissa lajeissa.

Myös Kivisniemen puutarhatilalla asunut Liukun perhe oli pojille tärkeä. Heillä oli aluksi kidekone ja myöhemmin oikea radio,

jota käytiin kuuntelemassa. Liukun poikien isän avulla he rakensivat esimerkiksi purjekelkan ja aurasivat sille radan lahden jälle.

Reinon äiti kuoli varhain nuorimman lapsen ollessa vasta parivuotias. Vanhemmat sisarukset hoitivat nuorempia yhdessä "Ruonan -mamma" Olga Takomon kanssa. Vaikeuksia varmasti oli, mutta vuosi vuodelta lapset varttuivat ja itsenäistyivät.

Reinon nuoruusaikaisia töitä oli mm. postin haku Raision asemalta ja jako Kaanaan asukkaille. Postin haku oli sovittu vuoroviikoksi, mutta pientä maksua vastaan hän haki postit muidenkin vuorolla. Maatilojen tavanomaiset sesonkityöt, juurikkaiden harvennus keväällä ja heinä-, puinti- ja perunannostotyöt syksyllä antoivat nuorelle miehelle taskurahaa vaate- ym. tarpeellisiin menoihin.

Talvisodan alkaessa Reino oli 17-vuotias ja se tiesi jonkinlaista velvollisuutta osallistua. Hänet määrättiin Artukaisten kentän pohjoispuolella sijainneen Uudenkaupungin radan tärkeän sillan vartiomiestistöön. Mitään uhkaavaa siellä ei kuitenkaan onneksi sattunut.

Jatkosodan alkaessa Reino sai kutsun varusmiespalveluun. Koulutuspaikkana oli Kokemäen maamieskoululla väliaikaisissa tiloissa sijannut raskaan kranaatinheitinkomppanian koulutusleiri. Parissa kuukaudessa katsottiin nuorukaisten olevan valmiit tositoimiin. Monilla pojilla oli pelkona, että sota on ohi ennekuin he ehtivät mukaan. Sinne kuitenkin ehdittiin, ensin Karhumäkeen, Poventsaan, Malluun ja sieltä Maaselkään, johon Reinon joukko-osasto sitten juuttuikin lähes kolmeksi vuodeksi. Kun vetäytyminen Itä-Karjalasta kesälä 1944 alkoi, hänen osastonsa kuljetettiin Kannaksella läpimurron tehneen vihollisen pysäyttämiseksi Viipurin pohjoispuolelle Ihtalaan, jossa Neuvostohyökkäys sitten onnistuttiinkin seisauttamaan. Tilanne siellä oli aluksi sekava, kun varsinaisia linjoja ei kaikin paikoin ollut, vaan kummankin osapuolen joukot olivat ajoittain hajallaan toistensa lomassa. Sota saatiin kuitenkin loppumaan ja Reino palasi lähes naarmutta takaisin kotiin.

Ensimmäinen työpaikka sodan jälkeen oli Ruissalon Kallanpään louhitut armeijan kalliotunnelit, mutta sitten hän pääsi silloi-

Reino Suominen

sen Vehnä Oy:n tehtaille autohommiin, niistä töistä kun oli jo kodin peruina kokemusta.

Toisen Kaanaan pojan Helge Valtosen kanssa käytiin tansseissa Naantalın Paviljongilla, Kuparivuorella ja Työväentalolla. Helgellä oli siellä jo tyttö katsottuna. Sieltä Reinokin löysi tulevan vaimonsa, silloin myös Raisiossa asuneen Eila Niinivirran, jonka kanssa yhteistä taivalta on tehty jo 69 vuotta. Nuoripari muutti yhteiseen asuntoon Raision keskustaan v. 1948. Reino ajoi yhtiön autoja ja toimi tarvittaessa myös johtaja Kivivuoren autokuskina. Myöhemmin hän hankki kuorma-auton omiin nimiinsä ja alkoi ajaa Raisio yhtiön rehukuljetuksia ympäri maakuntaa, poikien varttuessa kahdellakin autolla. Brunon aloittamaa automiehen ammattia ovat sitten jatkaneet myös veli Erkki ja hänen poikansa.

Isoisän aikoinaan hankkimille Nevan maille Kaanaantien varteen Reino rakensi oman kodin vuonna 1956. Naapurustoon tien varteen rakensivat talonsa sitten myös Mee-ri sisar ja veljet Kaino, Martti ja Erkki. Myös Eino veli asui vaimonsa kotitilan maille Totkonmäen kupeessa. Antti, sisarusarjan nuorimmainen, asettui kotimaisemiin. Suomisen veljekset olivat aikoinaan kiinteästi mukana Kaanaan omakotiyhdistyksen toiminnassa. Kaupunki osti Nevan rakentamattomat alueet parikymmentä vuotta takaperin ja pelloille, jossa Reinokin nuorukaisena ahersi peltotöissä on noussut Sommaron aurinkoisen asuntoalue.

Reino ja Eila asuvat Raision keskustassa ja korkeasta iästä huolimatta varsin hyväkuntoisina. Johtuneeko sitten urheiluharrastuksista, josta kaikki veljekset aikoinaan Kaanaassa tunnettiin. Takana oli juuri veteraanien kuntoutusviikko Naantalın kylpylässä, mutta Reinon mielestä ohjelma oli turhan oleilupainotteinen. Toivotaan tälle yhtenä meidän itsenäisyytemme turvanneelle veteraanipariskunnalle vielä monia aurinkoisia vuosia.

Esko Lehtinen

"16 vuotias Reino, santakuopan hoitaja ja "Uko" eli Bruno hakemassa Kärsämäen santakuopalta muuraushiekkaa noin v.1936. A-mallin Ford on jo vaihtunut vähän järeämpään malliin."

Martat

Raision Kaanaan Martat ry

Tule tutustumaan toimintaamme!

Marttailat pidetään maanantaisin noin kolmen viikon välein, klo 18-20
Kokoontumispaikkana joko Kaanaan kylätalo tai jäsenten kodit.

Tapahtumat ilmoitetaan Rannikkoseudussa, sähköpostitse tai tekstiviestitse.
Marttailloissa peritään 3€ kahviraha.

FB-sivut Raision Kaanaan Martat

Sihteeri Katri Mikkola 050 388 1104

katri_mikkola@windowslive.com

Ripaus Kaanaan historiaa

Kaanaalaiset kavereita keskenään. Kyllä! Mutta, entäpä sukulaisia? Vinhaa perää taitaa olla tokaisussa, että me kaanaalaiset olisimme myös sukua toisillemme.

Katteluksen torppa

Katteluksen alueelle, Kaanaantieltä noustessa messualueelle, vasemmalle puolelle jää entisen Katteluksen torpan tila, jossa omatkin juureni ovat. Torpan kuudestatoista lapsesta vain yksi, Mimmi-täti, asui Helsingissä. Muut asustivat Turku-Raisio –akselilla elättäen itsensä ja suuret perheensä raa’alla työllä. Heidän jälkeläisiään Kaanaasta löytyy edelleen useita.

Santalan tila

Katteluksen torppaa isännöi lapsikatraasta Kala-Kalle 1940-luvun loppuun, jolloin hän myi torpan vieraalle. Sisar Olga puolestaan

asui Ruonan torpassa Kaanaantien varrella. Torpan paikalla on nykyisin ryhmäpuutarhan aluetta. Olgan jälkeläisistä mm. Suomisen Antti tunnetaan pitkän linjan kaanaalaisena, vaikka nyttemmin Raision keskustassa asustelee. Katteluksen torpan lapsista Fanny-sisko ei myöskään kauas päässyt. Hän puolestaan emännöi Naumalan tilaa, joka sijaitsee vastapäätä Katteluksen torppaa, nykyisen Naantalintien toisella puolella. Mimmi-täti, Minna eli Minttari oli taasen Helsingissä, Fazerilla töissä ja lähetti herkkupaketteja synnyinsijoilleen. Kyseenalaisen tuliaisien sai sen sijaan isoisäni Lauri, joka peri Mimmin miehen talvitakin. Takki oli ollut Mimmin miehen päällä, kun hän ajoi bussilla Vantaanjokeen sillan kaiteen läpi. Virta vei ruumiin ja vasta jonkin ajan kuluttua se löydettiin. Takki palautettiin omaisille ja sitä myötä Kaanaan sukulaisille. Lapsia hieman värisytti ajatus toiselta puolelta vihertävän takin alkuperästä.

Omaa sukuhaaraani edustaa Kala-Kallen, Olgan ja Fannyn sisar Ida, joka miehensä Fransin kanssa isännöi Santalan tilaa. Tila sijaitsi Hahdenniemen rantamailla. Tilan ympärillä oli niin nimekkäiden vakiasukkien kesäviikkoasunot kuin satunnaisia lomailijoita sekä Viheriäisten puolella että vastapäätä olevalla Upalingon rannalla eli nyttemmin telakan paikalla. Nimekkäistä mainittakoon mm. Reitala, jonka amerikan rautaa odotettiin kulkeväksi hiljaksilleen kuoppaista kylätietä. Aschanin Lauri toi sedälleni Eskolle hänen kaipaamiaan ”baakkelseja”. TVH:n työntekijöiden mökkikylä sijaitsi nykyisen Pomppiksen takana.

Frans, Lenne, Laina, Taimi ja Ida

Santalan tilan elinkeinona oli maatalous. Lehmiä oli 10-15 ja ne laidunsivat uimarannalla olleen laiturin vasemmalla puolella, jossa oli mutapohja. Ihanalla hiekkarannalla sai sitten käydä uimassa luvan kanssa. Hiekka oli niin hienoa, että sitä kuljetettiin entisten tenniskenttien viereiseltä kuopalta miesvoimin rautatiekiskoja pitkin vaunuilla laiturille. Sieltä hiekka kuljetettiin proomuilla Turkuun.

Tilan hoito oli tarkkaa ja täsmällistä. Lenne-”mammani”, Idan tytär saikin Valiolta palkinnon maitotilan mallikkaasta hoidosta. Maitolaituri, josta maito haettiin eteenpäin Valion autoilla sijaitsi Kaltelan nummella eli Kaanaanmaan risteyksen paikkeilla. Sin-

ne kokoonnuttiin säännöllisesti vaihtamaan muiden maitotilallisten kanssa kuulumisia.

Myös kesäasukkaat arvostivat Santalan aluetta. Tilalta sai haettua maitoa ja muita maatilan tuotteita, jotka olivat vertaansa vailla hyvin hoidetulla tilalla. Kesäasukkailta riitti myös aikaa ja intoa osallistua mm. heinänteon. Oma isäni, Idan ja Fransin tyttären Taimin poika, Veikko, muistaakin, miten hän aikoinaan auttoi lukuisten eväsläisten teossa tätejänsä Lenneä ja Lainaa, jotka jatkoivat tilan pitoa Idan ja Fransin jälkeen.

Frans kuoli 1952 olkavarressa olleeseen luusyöpään. Idasta aika jätti vasta myöhemmin, kun tyttäret Lenne ja Laina olivat Santalan tilan jo myyneet Nesteelle. Vuonna 1954 valtioneuvosto hyväksyi Nesteen Naantalintien öljynjalostamon rakentamisen. Jalostamon rakentamisen myötä saatiin uutta tietä ja siltayhteys Hahdenniemestä ”mantereen” puolelle. Rakentamisurakkaan osallistui ranskalaisia, joista osa asui Santalan päärakennuksessa kunnes oli aika purkaa se. Nesteen johtajan asuintalo rakentui upealle paikalle rantatörmälle ja työsuhteasunnot rivitalojen paikalle.

Santalasta Lenne, Laina ja Ida muuttivat Karikkoon, joka sijaitsee Tahvion koulun ja Uikkupolun välisellä alueella. Karikosta ainoastaan Lennen matka jatkui Raision keskustaan. Vuonna 2001 viimeinen Santalan tilallinen siirtyi pilven reunalle.

Miia Suominen

Kesäasukkaan paluu lapsuuden maisemiin

Eino syntyi loimaalaisen ja myöhemmin Turussa asuneen Vännin leipomoyrittäjäperheen vanhimpana poikana vuoden 1929 alkupäivinä. Isän sisar oli naimisissa kiinteistövalittajana toimineen Yrjö Niittysen kanssa. Niittysen viettivät 30-luvulta alkaen kesiään Kaanaassa, nykyisen Mikkolantien ja Kattelmäentien risteyksen läheisyydessä sijainneessa Vastmäen isossa talossa. Talon omistaja Matti Halenius oli yksi läheisen Katteluksen torpan lapsista. Talossa oli yhtäkkiä kolmekin kesäasukasperhettä ja läheisessä piharakennuksessa vielä pari asukasta lisää. Kaanaan vetovoimana oli silloin vielä puhdas ja kalaisa Raisionlahti, vehreä maalaishärmä ja perheenpään päivittäisen työssäkäynnin mahdollistanut rautatieyhteys Paikkarista Turkuun. Kaanaa olikin 30-40-luvuilla kymmenien turkulaisten vakituinen kesäviikkoasunot, jossa asukkaat luovuttivat kamarinsa ja muut tarpeelliset tilat kesävieraiden käyttöön ja saivat näin pientä helpotusta niukkaankin toimeentuloonsa.

Eino ja hänen sisarensa olivat useana kesänä tätinsä perheen mukana Kaanaassa. Eräs mieluisimmista toimita oli Yrjön kanssa harjoitettu kuhanpyynti pitkäsiimalla. Syöttikalojen, tiurojen pyynti oli Einon vastuulla. Katteluksen Kalle, ”Kalakalleksikin” kutsuttu, asui naapurissa ja joskus oli ilo päästä Kallen nuotanvetoavuksi. Nuottaa vedettiin Santalan rannasta, Kukonpäästä ja joskus Upalingon puolelta. Kun nuotta oli veneistä laskettu pitkäksi ja veto köydet soudettu rantaan alettiin keluvinsseillä veivata köysiä sisään ja nuottaa rantaan. Kalaa tuli kaikenlaista. Vielä jatkosodan aikana Eino vietti kesiään Kaanaassa. Olisiko ollut jatkosodan kesä 1944, kun hän oli soutelemassa lahdella ja yläpuolella kävivät ilmataistelua suomalainen ja venäläinen hävittäjä. Pelottava tilanne Einolle, luodit vinkuivat, mutta mihinkään suojaan siitä ei äkkiä päässyt. Suomalainen sen taistelun taisi lopulta hävitä. Lapsuusajoilta turkulaispojalta jäi monia ystäviä Kaanaaseen. Hän kävi täällä vielä nuoruusikäissään monesti moottoripyörällään.

Eino kävi kaksivuotisen ammattikoulun metallipuolen kurssin v.1942-44. Sen jälkeen hän oli Turun keskustassa sijainneessa Grönroosin konepajassa valmistamassa häkypöytäjä armeijan autoihin. Myöhemmin metallityöt jatkuivat Auran konepajalla, Amiraalistonkadulla käsin veivattavien

mankelien parissa. Siellä mankelien valurautarungot kaavattiin ja valettiin omana työnä. Kun sotatoimet sitten loppuivat ja miehet rintamalta palasivat, saivat sodan aikana tuotantoa pyörittäneet pojat lopputilin. Sodasta tulleet, kun oli veloitettu ottamaan takaisin entisiin töihinsä. Eino pääsi sen jälkeen oppisopimuksen kautta sähkötöihin Turun kaupungille ja viihtyi noin 15 vuoden ajan katuvalojen ja muiden kunnallistekniikkaan liittyvien sähköasennusten parissa. Einon nuorempi Raimo veli meni aikoinaan Auran Kultasepänliikkeeseen kultasepän oppiin ja pätevätyi siellä alan ammattilaiseksi. Raimo perusti oman liikkeen Turkuun ja aluksi Eino auttoi häntä vapaa-aikoinaan. Siinä hän oppi myös kultasepän ammatin niin, että teki lopulta oppinäytetyönsä veljensä liikkeessä ja aloitti kokoaikaisena kultaseppänä veljensä yhtiökumppanina. He avasivat Kultalöytö nimisen kultasepänliikkeen Turkuun. Kultasepänvalmistuksen valmistus oli ainakin siihen aikaan sellaista, että tuotteet tehtiin alusta loppuun käsityönä eli metalliseos sulatettiin, valettiin ja valssattiin levyksi, josta sitten muokattiin langat, tangot, lehdet ym. koristeiden osat. Sittemmin Vännin veljekset perustivat

Eino Wännin valmistamia kultakoruja

Heimokoru Oy:n ja omaa suunnittelua ja osin valmistettuja kultakoristeisia lasimaljakoita myytiin kymmeneen tukku-liikkeisiin Suomessa ja Ruotsissa. Einon Wännin suunnitelmia ja Kumelan valmistamia koristelasituotteita myydään

edelleen hyvään hintaan netissä.

Kaanaaseen muutto oli sikäli sattumaa, että kun hän vei autonsa huoltoon linja-autoaseman vieressä sijainneeseen Rindellin Matin korjaamoon ja selvisi, että

Eino Wänni

Matti asui Kaanaassa, kysyi Eino, ilman että olisi ennestään vakavamin harkinnut ”maallemuuttoa”, löytyykö Kaanaasta hyviä tontteja? Matti oli esittänyt, että vaimonsa suvun omistaman Takomon mailta voisi tontti löytyäkin. Eino osti 6 400 m2 peltomaata Järvenojan varrelta. Vännin perheen tuloa Kaanaaseen varmasti edesauttoi lapsuudenajoilta tuttu kyläympäristö. Rakennuslupan saanti edellytti poikkeuslupa, koska alueella oli rakennuskielto kaavoitushankkeen takia. Poikkeuslupa ja rakennuslupakin sitten vihdoinkin vuosien paperisodan ja selvittelyjen jälkeen saatiin, mutta Einolle jäi mielikuva, että joku rakennusvalvonnassa hänen asiaansa tahallaan jarrutti. Einon ostamasta pellosta muodostettiin kaavoituksessa lopulta kolme palstaa. Peltokumunkujan päähän rakenteilla oleva talo oli talvella 1979 jo sen verran hahmossaan, että Einon 50 v synttäreitä voitiin siellä viettää, tosin toppavaatteet päällä. Talo on sittemmin ehditty saada valmiiksi ja pihapuutkin kasvaneet täyteen mitaansa, onhan siinä asuttu jo kohta 40 vuotta. Tyttären perhe on asettunut naapuriin. Eino on kotoutunut Kaanaaseen myös omakotiyhdistyksen toiminnan kautta. Kesävierasta tuli näin vakituinen asukas. Jokohan häntä voisi sanoa peruskaanaalaiseksi kun huomioidaan myös Einon Kaanaassa vietetyt varhaisvuodet.

Esko Lehtinen

Oman erityisyyden löytämiselle pitää luoda mahdollisuus tulla löydettyksi

Jokaisella pitäisi olla itselleen mieleinen harrastus. Tämä pitää ohjaajan aktiivisena, jotta kykenee vastaamaan tarpeisiin sekä saa osallistettua lapset toimintaan. On parannettava menetelmiä ja mukautettava kerhoja vastaamaan odotuksiin. Tämä kehittää yhteistyötä niin ohjaajan ja kerholaisten välillä, kuin kerholaisten välilläkin.

Harrastukset ovat keskeisessä osassa meidän ihmisten elämään. Niiden merkitys korostuu vuorovaikutustaitojen kehityksessä, itseilmaisun että innostavan kerhotoiminnan toteuttamisessa. Kerhoissa yhdistyvät kaverisuhteiden muodostuminen että niiden vaaliminen. Näiden lisäksi ne luovat puitteet itsensä kehittämiseen, omien vahvuuksien löytämiseen ja tarjoaa mahdollisuuden viettää vapaa-aikaansa mahdollisimman mielekkäällä tavalla.

Harrastustoiminta rikastuttaa ja syventää lapsen mielikuvitusmaailmaa,

samalla kehittäen sekä sosiaalistaen lasta.

Ensin sitoutuu vanhempi, jonka jälkeen lapsi valitsee sitoutumisensa

Harrastukseen sitoutuminen osoittaa mikä on tärkeää sekä sen että millä on merkitystä. Ensin harrastustoimintaan sitoutuu vanhempi ohjaamalla, tuke-malla ja kannustamalla lasta, vasta tämän jälkeen lapsi kypsyy muuttamaan harrastustoiminnan omaehtoiseksi sitoutumiseksi. Lapselle kehittyy näin itsekontrollia sekä itsehillintää.

Taitotaso lisää myös sitoutumista, mutta vaatii aikaa harjoitella, jotta löytää oman taitonsa ja lahjakkuutensa, se ei tapahdu yhdellä eikä kahdella kerhokäynnillä. Tähän kaivataan vanhempien sitoutumista, joka antaa lapsella mahdollisuuden huomata olevansa jotain erityistä. Näen että juuri erityisyys kannustaa määrätietoiseen harjoitteluun ja työskentelyyn.

Lyhyt katsaus Kaanaan koulun kerhoihin

Ruotsin kerhossa tutustaan niin kieleen kuin kulttuuriin, pohdimme yhdessä yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia.

Kädentaidonkerhoja on kaksi, ensimmäinen kerho on lapsille suunnattu. Olemme tutustuneet taiteen tekemisen eri tekniikoihin, kuin perinteisempiin kädentaitoihinkin. Toinen kädentaidon kerho on ollut aikuinen lapsi kerho, jonne on saanut tulla yksin tai jonkun aikuisen kanssa. Mukana toiminnassa on ollut niin vanhempia kuin isovanhempiakin.

Draamakerhossa teemme monenlaisia oivaltavia harjoituksia. Tavoitteena on herätellä uusia ajatuksia ja oivalluksia elämään. Näillä opeilla opitaan kohtaamaan erilaisuutta ja ratkaisemaan ongelmatilanteita. Yhdessä ideoimien esitysten kautta pääsemme käyttämään monenlaista osaamista, jossa jokaisen mielikuvitus ja heittäytyminen uusiin maailmoihin kehittävät omaa ilmaisu.

Lisäksi Kaanaassa toimivat eri liikuntaseurojen ylläpitämä liikuntakerho, jonka järjestäjinä ovat RaiFu, Raision Pyryt ja FBC Turku.

Koululla toimii myös bändikerho 5-6-luokkalaisille. Bändikerhon esityksistä saamme nauttia aina keväthuhlissa.

Kerho-ohjaaja Mia Alhonmäki

Lähimetsän lumoa

Kaanaan esikoulussa vietetään usein perjantaisin metsäpäivää. Olemme löytäneet metsästä oman mukavan paikan, johon metsään lähtiessämme aina ensin kokoonnumme. Metsässä voi tehdä monenmoisia eskaritehtäviä; tänä syksynä olemme jo aloittaneet maatumiskokeen, etsineet eri värejä luonnosta, tehneet oman kuvan luonnonmateriaaleista ja muodostaneet lukujonoja. Myös luonnonaikojen vaihtelun huomaa metsässä hyvin. Metsä on loistava paikka harjoitella ihan kaikkia esiopetussuunnitelman sisältöjä.

Tehtävien jälkeen alkavat yleensä leikit, joita lapset luonnossa keksivät monia erilaisia. Kepit ovat ahkerassa käytössä, majoja rakennetaan, ötököitä etsitään ja tutkitaan. Metsässä ei juurikaan kukaan tule sanomaan, ettei ole mitään tekemistä! Joskus metsään otetaan mukaan myös eväät, joiden syöminen onkin aina retken kohokohta.

Eskariopettajat Marika Laaksonen ja Pirjo Päivärinta-Eskola

Kaanaan koulun kakkoset yleisurheilutapahtumassa Kerttulassa

Kaikki Raision koulujen kakkosluokkalaiset olivat tutustumassa yleisurheilulajeihin Kerttulan liikuntakeskuksessa 14.9.2017. Kaanaan kakkoset lähtivät innostuneena kokeilemaan mm. saappaanheittoa, sukkahousumoukaria, korkeushyppyä, aitajuoksua jne.

Kakkosten ajatuksia yleisurheilupäivästä:

- ”Kivointa oli pituushyppy.” Noel ja Pihla
- ”Korkeushyppy oli kivaa.” Alina ja Samuli
- ”Päivän aikana kivointa oli kaverin kanssa yhdessä urheilla.” Lilli ja Jade
- ”Vanteen valtaus oli hauskaa, koska sai luvalla töniä ja painia.” Valtteri ja Eveliina
- ”Me tykättiin juosta pitkää matkaa.” Niclas, Anni J. ja Teresia
- ”Meidän mielestä kivointa oli se aitajuoksu.” Ella ja Mimosa
- ”Parasta oli juosta pitkää matkaa radan ympäri.” Anna ja Jismo
- ”Me tykättiin juosta pitkää matkaa. Olisi ollut kivaa oikein kilpailla kaverin kanssa.” Nella ja Daniel
- ”Pitkä juoksulenkki oli kivaa, koska me juostiin se kuusi kertaa. Me tykättiin myös korkeushypystä.” Ronja ja Anni N.
- ”Pituushyppy oli kivaa.” Mikael ja Meri
- ”Kivointa oli pitkän matkan juoksu ja pikataival. Pikataipaleessa sai laittaa jalat telineeseen.” Piitu ja Anton
- ”Kivaa oli korkeushyppy ja pikajuoksu. Me voitettiin yhdet pojat pikajuoksussa.” Jatta ja Venla

Tekstiilityö valinnaisaineena

Meidän koulussamme alkoi viime vuonna valinnaisaineet. Niitä on joka toinen viikko. Jokaista valinnaisainetta, mihin pääset, on viisi kertaa yhden jakson aikana. Koulumme valinnaisaineet ovat kulttuurikokkaus, puutyö, liikunta, kuvataide, ilmaisutaito, lautapeliä valmistaminen, musiikki ja tekstiilityö.

Olemme molemmat tekstiilitöissä, joka on todella kivaa. Tänä vuonna valmistamme vaatteita ja osa oppilaista muokkaa vanhoja vaatteitaan. Osa oppilaista tekee uusia esineitä eri materiaaleista. Oppilas saa itse päättää mitä tekee ja mistä materiaaleista. Tekstiilitöissä opettajana toimii Joa-Mari Ruohonen. Joa-Mari on aina hyvin iloisella tuulella ja auttaa mielellään oppilaita jotka tarvitsevat apua. Apuopettajina toimii Leila ja Merika. Molemmat ovat aina valmiita auttamaan ja he ovat aina hyvin iloisia ja puheliaita.

Molemmat meistä muokkasivat vanhoja vaatteitaan, kun vaatteet olivat valmiita toinen teki unilaput ja toinen aloitti tekemään tyyntyä.

Isa Nummelin ja Eva Turtiainen, 6A

Raision alakoulujen yleisurheilukisat

Raisiossa järjestettiin koulujen väliset yleisurheilukilpailut 21.9.2017 Kerttulassa. Lajeina olivat: sukkulaviesti, pituushyppy, keihäänheitto ja pallonheitto.

- Jokaisessa luokan joukkueessa on 6 tyttöä ja 6 poikaa. Yleisurheilukisat ovat joukkuekilpailu, jossa kaikkien pisteet lasketaan yhteen.
- 5. ja 6. luokilla heitetään junnukeihästä.
- 3. ja 4. luokat heittivät palloa junnukeihään sijasta.
- Kaanaan koulun 6. luokan kisat menivät melko hyvin vaikka he olivat neljänsiä, mutta he pääsivät kuitenkin Hesekisoihin. Heitä jännittää vähäsen Hesekisat, koska siellä on Turun koulujakin, mutta tärkeintä on, että yrittää parhaansa.
- 5A:lla pituushyppy meni hyvin ja monet hyppäsivät uuden ennätyksensä. Keihäänheitto taas ei mennyt niin hyvin.
- 4A pärjasi hyvin ja tulivat toisiksi, he saivat siis hopeaa. Sukkulaviesti meni erittäin hyvin.
- 4B sijoittui kolmansiksi ja saivat pronssia. Heillä oli nopeita juoksijoita ja hyvä yhteishenki.
- 3B:llä meni erittäin hyvin ja he pääsivät toisiksi ja voittivat hopeaa. Heillä oli hyvä joukkuehenki. He pääsivät sukkulaviestissä myös toisiksi.
- 3A:lla meni hyvin ja heillä oli hyvä joukkuehenki. He pääsivät yhdeksänneksi. Sukkulaviestissä he pärjäsivät hyvin.

Veeti Hämäläinen 5A

Julius Aaltonen 5A

Joona Nylund 5A

Kaanaan koulu 5A oppilaat

Kutosten leirikoulu Vierumäellä

samalle käytävälle meidän luokkamme kanssa.

Majoittumisen jälkeen oli vesipeuhua, jossa teimme erilaisia leikkejä ja viestejä uimahallissa. Rikoimme mm. Vierumäen ennätyksen muovirenkaalle mahtuneiden ihmisten määrässä. Entinen ennätys oli 17 ihmistä ja meidän nykyinen ennätys 22 ihmistä.

Seuraavaksi oli päivällinen, jonka jälkeen oli vapaa-aikaa. Vapaa-ajalla sai olla huoneessa tai urheilla Vierumäen alueella. Il-

lalla oli yhteinen iltapala, jonka jälkeen oli vielä tunti vapaa-aikaa. Klo 22.00 alkoi hiljaisuus. Puhe-
limet kerättiin yöksi pois, ja oviin laitettiin teipit, jotta opettajat näkisivät mikäli joku on poistunut huoneestaan yön aikana.

17.10. tiistai

Opettajat herättivät oppilaat aamulla klo 7.30, jonka jälkeen oli aikaa 45 minuuttia käydä vaikka aamulenkillä. Aamiaisvalikoima oli monipuolinen ja terveellinen.

Aamiaisen jälkeen lähdimme tekonurmelle pelaamaan lippupalloa ja jalkapalloa. Lippupallo on peli, joka muistuttaa amerikkalaista jal-

kapalloa, mutta taklauksen tilalla oli narut jotka kiskottiin irti. Tekonurmi oli märkä ja ilma oli viileä. Sen jälkeen oli vuorossa tennistä, jota pelattiin tennishallissa. Tenniksen jälkeen lähdimme lounaalle.

Sitten vuorossa oli razor-lautailua, jossa opeteltiin liikkumaan erilaisilla rullalautoilla, potkulautoilla ja scooter-lautoilla. Seuraavaksi siirryimme sisälle pelaamaan kaupunkisotaa. Aloitimme rakentamalla esteet ja kertaamalla säännöt. Pelasimme yhteensä neljä peliä.

Klo 16.30 lähdimme päivälliselle. Illalla oli vuorossa makkaran ja lettujen paistoa. Illasta ikimuistoksen teki vesisade, kylmyys ja pimeys. Letut olivat joko raakoja tai palaneita, vain muutamat letut onnistuivat.

18.10. keskiviikko

Kaanaan koulun kakkoset kohtasivat lukulehmät

Kaanaan koulun kakkosluokalaiset kutsuttiin lukuseikkailuun Raision kirjastoon sekä Kaiturin tilalle Maskuun. Raision kaupunginkirjasto, kirjailija Reetta Niemelä ja emäntä Marjukka Kulmala Kaiturin tilalta ovat saaneet Lounais-Suomen aluehallintovirastolta apurahan hankkeeseen nimeltä *Onnelin ja Annelin kirjasto*. Tämä mahdol-

listi kakkosten lukuseikkailun Kaiturin tilalla.

Kirjastossa lastenkirjailija Reetta Niemelä kertoi, mitä maatilalla tehdään, miten lehmien kanssa ollaan ja miten lukeminen lehmille onnistuu. Syyskuun 15. päivä lapset pakkasivat mukaansa kirjan, minkä he olivat itse valinneet sekä lainanneet kirjastovierailulla ja matka Kaiturin tilalle alkoi.

Kaiturin tilalla pääsi ryhmä kerrallaan lukemaan lainaamaansa kirjaa joko Onnelille, Annelille tai Heilikille. Lehmät kuuntelivat tarkkaavaisesti lasten lukemista korviaan heiluttaen. Muut ryhmät tutustuivat sillä aikaa maatilalla muihin eläimiin. Lampaiden kanssa oltiin aitauksessa, missä jokainen pääsi ihan lähelle niitä rapsuttamaan ja pajjaamaan. Possuille saatiin antaa herkkutikkareita perunan muodossa ja kanalassa tutustuimme kanojen ja kukkojen yhteiselo.

Kiitos Kaiturin tila, Raision kaupunginkirjasto sekä kirjailija Reetta Niemelä. Meillä oli mukavaa!

Kaanaan koulun 2lk.

Päivä lähti liikkeelle opettajien herätyksillä ja aamiaisella. Aamiaisen jälkeen lähdimme kuplahallin sirkustelemaan. Sirkusteluun kuului akrobatiaa ja tasapainoilua. Viimeisenä lajina oli leirikouluolympialaiset. Oppilaat jaettiin viiteen joukkueeseen. Pisteitä oli

seitsemän: vannepujottelu, jossa vanteen piti kulkea jokaisen joukkuealaisen ympäriltä, niin että joukkuealaiset olivat piirissä; pallonheittoa, jossa heitettiin pientä palloa hulavanteeseen; tikanheittoa niin, että tikkataulu oli maassa; hyppynarulla hyppimistä; frisbeen heittoa toiselle ja kiinniotto renkaan sisällä; pedalopyörällä ajamista ja pantomiimiä. Lopuksi paikoilta kerätyt pisteet laskettiin yhteen. Sen jälkeen lähdimme lounaalle huoneiden kautta. Lounaan jälkeen luovutimme huoneet ja lähdimme bussilla takaisin koululle.

Uskomme, että luokkahenki parani leirikoulussa ja pystymme toimimaan paremmin yhdessä luokkana. Leirikoulussa oli hauskaa ja sieltä jäi varmasti paljon muistoja.

Aada Mattila ja
Pilvi Österman, 6A

Kivi- ja lattialaatat, kylpyhuoneet ja saunat
Louhelantie 3c 21120 Raisio P. 050 913 1098

susan design

PIPOTEHDAS

susandesign.kuvat.fi

Sorat, mullat, vaihtolavat, nostotyöt ja kuljetukset

Kuljetus Simola Oy

Lampitie 10, 21210 Raisio | 0400 907 557

**TURUN
TIMANTTISAHANUS OY**

MIKA
BUTTERLIN

Lampitie 12
21120 RAISIO

0400 713 388
mika.butterlin@gmail.com

HERMANN'S

Everything is possible

HERMANN'S FINLAND OY
Koppelonkuja 10, 21210 RAISIO
Puh. 020 7851 800
www.hermanns.fi

HOITOLA LUMI

Tehokkaat hieronnat, hemmotteluhoidot,
jalkahoidot ja sokeroinnit.

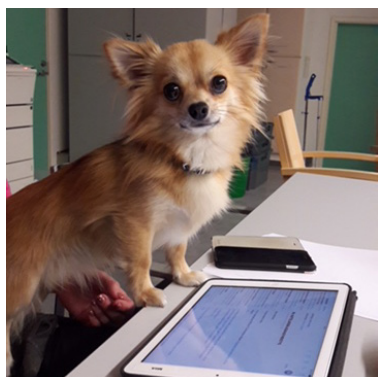
www.hoitolalumi.fi

044 2388877/
Heli

050 5556003/
Satu

Huuhkajantie 2.
Kaanaa

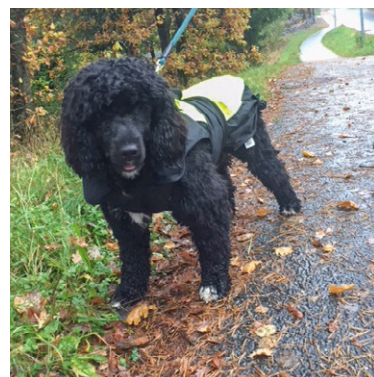
Koirahaastattelu

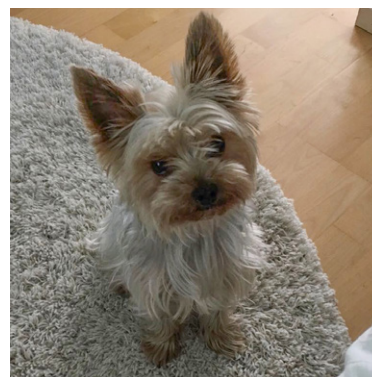
Kepa, 9 kk

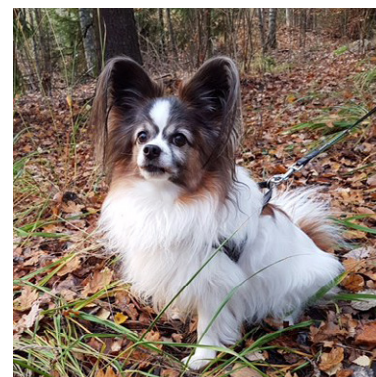
Roni, 11 k

Eetu, 4 v

Aatu, 10 v

Kaanaassa käyskentelee paljon nelijalkaisia lajitovereitani, joita on mukava moikkailla lenkeillä. Olen itse kovin sosiaalinen, vaikka pieni olenkin, joten päätinpä kysyä vastaantulijoilta muutaman kysymyksen. **Baltsu, 3 v**

1. Määrittele koiranilma. Kaikki ilmat käy!
2. Minkä lenkin teet pääasiassa? Vaihtelee.
3. Miten ohitustilanteet sujuvat? Hyvin, mutta yleensä haluaisin jäädä haistelemaan kavereita.
4. Miten sinut huomataan pimeässä syyssäässä? Heijastimien vuoksi.
5. Mikä on lempiherkkusi? Lihatuotteet.

1. Määrittele koiranilma. Tänään, lauantaina 14.10., on juuri sellainen.
2. Minkä lenkin teet pääasiassa? Pikalenkkinä toimii Kynölänkatu - Tallmonkatu -reitti, mutta pidempiäkin lenkkejä kuuluu päiväryhtiini.
3. Miten ohitustilanteet sujuvat? Vaihtelevasti, koska olen nuori ja utelias. Emännän mukaan pääasiassa hyvin.
4. Miten sinut huomataan pimeässä syyssäässä? Minulla on hieno, vihreä led -panta. Sadetakissani on myös heijastinliivi.
5. Mikä on lempiherkkusi? Kaikki! mm. sukat

1. Määrittele koiranilma. Kun ulkona sataa vettä niin silloin ei tarvitse tehdä pitkää lenkkiä, vaan voi hyvällä mielellä laiskotella sohvalla.
2. Minkä lenkin teet pääasiassa? Useimmiten ulkoilen Uikkupolulla, jossa tapaan muita koiria.
3. Miten ohitustilanteet sujuvat? Tapaamiset ovat välillä aika jännittäviä ja olenkin yrittänyt itse olla mahdollisimman pelottavan näköinen.
4. Miten sinut huomataan pimeässä syyssäässä? Minä käytän heijastimia valjaissa ja takissa, mutta koska olen melko pieni kooltani, olen toivonut sellaista pientä vilkkuvaa valoa fleksiini.
5. Mikä on lempiherkkusi? Nyt tuli hankala kysymys, koska niitä on paljon, mutta paistettu lohi kyllä taitaa olla parasta mitä tiedän

1. Määrittele koiranilma. Koiranilma on lämmin, kuiva ja vähätuulinen. Sateella en halua ulkoilla.
2. Minkä lenkin teet pääasiassa? Kaanaantie-Kuminakatu-Sommarontie.
3. Miten ohitustilanteet sujuvat? Käyttäydyn ikääni sopivalla tavalla riehuen ja haukkuen. Myös ohiajavat traktorit ja mopot saavat kuulua kunniansa!
4. Miten sinut huomataan pimeässä syyssäässä? Käytän pimeällä heijastinliiviä tai valoa valjaissani.
5. Mikä on lempiherkkusi? Pehmeät kanatikut, nam!

Nyt on aika tilata
**katto-
remontti!**

Kattavaa palvelua!

KYMPPI-KATTO

**Joustavat
maksuehdot**

alk.
99 €/kk

Soita ja tilaa esittely kotiisi!

Toimisto 02 435 8006 Edustajat: Juuso Ikonen 0400 385 597, Niklas Linna 0400 214 288

Nyt on aika tilata
**ikkuna-
remontti!**

PARHAAT
ASENNUSAJAT
VARATAAN
JUURI NYT!

Tervetuloa

Jouluisille ostoksille

PUTIIKKI VANHA-VANTO

Vantontie 68, 21120 Raisio www.vanhavanto.com

Raision Talotekniikka

Lämpöpumput ja LVI

- Toshiba ilmalämpöpumput
- Toshiba Ilves ilma-vesilämpöpumput
- Nibe maalämpö

Pyydä ilmainen tarjous kohteeseen

Raisiontalotekniikka 040-5477137
www.raisiontalotekniikka.fi

ENKELI GROUP
TAIVAALLISEN HYVÄÄ RUOKAA

KONSERTTITALO
• CATERING •

VIHERLAHTI
• LEIRIKESKUS •

Hoidamme Catering-palvelut myös Raisiossa.
Yhteydenotot: info@konserttitalocatering.fi
010 3248877 EnkeliGroup Oy

Todella monipuolisesti:

- korut, ketjut, sormukset
- pöytähopeaa: eri sarjat
- tinat ja kristallit
- Kalevala-korut
- erilaiset kummitlahjat

*Kauniisti
pakattu tuote
on mukava
sada ja antaa*

Kultaseppä Veikko Suominen oy
Nevakatu 1, Kaanaa
ark. 9-19 la 9-14
p. 4397 050

TÄYDEN PALVELUN AUTOKORJAAMOSI

- ✓ MÄÄRÄAIKAISHUOLLOT VALMISTAJAN OHJEIN, TAKUU SÄILYY
- ✓ MOOTTORIN ÖLJYNVAIHTO AIKAA VARAAMATTA
- ✓ AUTOMAATTIVAIHTEISTON HUOLTO
- ✓ ILMASTOINTIHUOLTO
- ✓ KATSASTUS
- ✓ NELIPYÖRÄSUUNTAUS
- ✓ RENKAAT JA VANTEET
- ✓ RENKAIDEN KAUSISÄILYTYS; RENGASHOTELLI
- ✓ SIJAISAUTOPALVELU

Autohuolto

Vähäheikkiläntie 55, TURKU
Puh. 044 423 2900
Avoimena ark. 8-17, la 9-14

plus.fi

Ilmainen noutopalvelu Kaanaasta! Soita 040 834 3212/Tomi

Parkettiasennus

Rainer Mäkinen

0400 784 162

Asennukset

Lakkaukset

Hionnat

Suomi Finland 100

Koko Kaanaan Suomi 100 -juhlat

Joulukuun 9. päivä kaikki Kaanaalaiset juhlivat yhdessä sata vuotiasta Suomea.

Kaanaan Omakotiyhdistys, Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ja Raision Kaanaan Martat järjestävät yhdessä Suomi 100 -juhlat Kaanaan koululla. Juhla on osa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden virallista ohjelmaa.

Kutsumme täten kaikki Kaanaalaiset mukaan juhlimaan kanssamme. Luvassa on mukavaa ohjelmaa juhllisuuksia unohtamatta. Maamme laulu kajahtaa lippuairueen saavuttua koulun saliin. Juhlapuheiden jälkeen nautitaan Enkeliravintolan juhlabuffee noutopöydästä. Menussa on huomioitu Suomalaisuus ja tarjolla on herkkuja spelttisivulohisalaatista mustikkakermakakuun. Aikuisille myös tarjolla viiniä ruoan kanssa. Lapset on huomioitu erikseen ja heille on tarjolla oma noutopöytänsä. Lapsille on tarjolla myös erillistä ohjelmaa, discoa, ongintaa yms. ja paikalla on myös lastenvahdit pitämässä hauskaa ohjelmaa lapsille.

Saamme nauttia Kaanaan kuvakavalkadista; vanhoista valokuvista nykypäivän Kaanaan maisemakuviin. Luvassa on myös teatteriesitystä Kaanaalaisten omin voimin sekä koululla pyörivän draamakerhon oppi-

laiden esitys. Kilpatanssiesityskin on luvassa ja omia tanssitaitojaan voi kokeilla illan bändin Letkeän Grooven tahdissa. Luvassa on musiikkia joka makuun tanssimusiikista Suomi poppiin.

Paikalla on myös ammattivalokuvaaja ja Suomi 100 -kuvausnurkka, jossa voit ikuistaa juhla kuvan koko perheen kera tai paris-kunnittain punaisella matolla. Pukeuduthan siis juhllisesti. Voit tilata nämä valokuvat itsellesi muistoksi.

Perinteiset kinkkuarpajaiset pidetään tietenkin myös ja niihin voi varata käteistä mukaansa ja arpajaispalkintoja otetaan myös kiitollisuudella vastaan.

Ilmoittaudu siis heti mukaan koko Kaanaan yhteisiin Suomi 100 -juhliin ja kutsu Ystäväsikin mukaan ja mukaan saa tulla, vaikka ei juuri nyt asuisikaan Kaanaassa.

Ilmoittautumiset:

kaanaan.kanava@gmail.com.

24.11. mennessä.

Illalliskortit: 30 €/aikuiset sis. ruokajuomat, 10 €/alle 12-v., alle 4-v. maksutta.

Perhelippu 70€ (2aik.+2lasta)

Tervetuloa mukaan juhlimaan – KKK – Kaanaalaiset Kavereita Keskenään!

Oletko jo ehtinyt kokkaamaan Suomi 100 juhlamenun?

Suomi100-juhlan kunniaksi syödään yhdessä hyvää suomalaista ruokaa.

Keittiömestarit Kim Palshus ja Arto Rastas ovat suunnitelleet juhlamenun, jonka kaikissa ruokalajeissa käytetään suomalaisia raaka-aineita. Sitä tarjoillaan juhluvuoden aikana Suomen ulkomaanedustustoissa. Menu yhdistelee perinteitä ja nykyaikaa ja se on tehtävissä myös kotona.

Kaikki reseptit löytyvät netistä <http://suomifinland100.fi/satavuotiaan-suomen-juhla-menussa-maistuvat-perinteet-ja-nykyaika/> ja opetusvideot on katsottavissa youtubesta.

RAISION
YKKÖSAPTEEKKI

RUSKON
SIVUAPTEEKKI

APTEEKKIPALVELUT LÄHIAPTEEKISTA.

RAISIOSSA PALVELEMME JOKA PÄIVÄ.

201,
203

KAUPPATORI -
KAANAA - NAANTALI -
MERIMASKU - VELKUA

N = Linja 201 Naantaliin.
V = Linja 203 Naantaliin, Merimaskuun ja Velkualle.
Kp = Koulupäivinä.

Ajoaika n. 33 min

TUNNIT TIMMAR	MAANANTAI - PERJANTAI / MÅNDAG - FREDAG
	25.9.17 - 22.4.18
15	25N
16	10NKp 30v

201,
203

NAANTALI - KAANAA -
KAUPPATORI

Ilman merkkiä = Linja 201. V = Linja 203.
Kp = Koulupäivinä.

Ajoaika Kauppatorille n. 35 min

TUNNIT TIMMAR	MAANANTAI - PERJANTAI / MÅNDAG - FREDAG
	25.9.17 - 22.4.18
7	00v 18Kp
8	18

KAUPPATORI T7 - Aurakatu - Puutarhakatu - Koulukatu - Naantalin pikatie - Naantalintie - Raisionlahdentie - Kaanaantie - Raisiontie - Aurinkotie - Tuulensuunkatu - Käsityöläiskatu - Luostarinkatu - NAANTALI

NAANTALI - Tuulensuunkatu - Aurinkotie - Raisiontie - Kaanaantie - Nesteentie - Raisionlahdentie - Naantalintie - Naantalin pikatie - Puistokatu - Ratapihankatu - Humalistonkatu - Eerikinkatu - Aurakatu - KAUPPATORI T7

206

KAUPPATORI - RAISIO -
ALHAINEN - KAANAA

Ilman merkkiä = Linja 206 Kaanaaseen.
N = Linja 201 pikatietä Kaanaan kautta Naantaliin.
V = Linja 203 pikatietä Kaanaan kautta Naantaliin, Merimaskuun ja Velkualle.
T = Telakan pohjoisportin kautta. Kp = Koulupäivinä.

Ajoaika n. 30 min

TUNNIT TIMMAR	MAANANTAI - PERJANTAI / MÅNDAG - FREDAG
	25.9.17 - 22.4.18
7	35T
8	50
9	
10	00
11	10
12	
13	07
14	15
15	25N
16	10NKp 30v
17	15
18	25
19	25
20	25
21	25

KAUPPATORI T7 - Aurakatu - Maariankatu - Aninkaistenkatu - Aninkaistensilta - Satakunnantie - Raisiontie - Nesteentie - Alhaistentie - Raisionkaari - Nesteentie - (Telakkatie - Nesteentie -) Kaanaantie - KAANAA

206

KAANAA - ALHAINEN -
RAISIO - KAUPPATORI

Ilman merkkiä = Linja 206 Kaanaan päätepysäkillä.
N = Linja 201 pikatietä. V = Linja 203 pikatietä.
Linjojen 201 ja 203 väliä pysäkillä 2050 (Huuhkajantie). Kp = Koulupäivinä.

Ajoaika Kauppatorille n. 30 min

TUNNIT TIMMAR	MAANANTAI - PERJANTAI / MÅNDAG - FREDAG
	25.9.17 - 22.4.18
7	09v 25NKp
8	25N
9	25
10	35
11	
12	35
13	40
14	50
15	
16	40
17	50
18	55
19	55
20	55

KAANAA - Kaanaantie - Nesteentie - Raisionkaari - Alhaistentie - Nesteentie - Raisiontie - Satakunnantie - Aninkaistensilta - Aninkaistenkatu - Maariankatu - Kauppiaskatu - Eerikinkatu - Aurakatu - KAUPPATORI T7
TLO

Clean
Pesulapalvelut Oy

Kaanaanmaan oma pesula.

Olemme apunasi arjessa ja juhlassa!

- Vesi- ja kemialliset pesut
- Mattojen pesut

Kuljetuspalvelu

Meiltä myös vuokrapöytäliinat!

AVOINNA ma-pe 9.00 - 17.00

Huuhkajantie 2, Raisio • Puh. 02 - 439 8770 • www.cleanpesulapalvelut.fi

Tämä on samalla
myös 5 € arvoinen
alennuskuponi,
joka on voimassa
28.2.2018 asti

Timo
RANDELL OY

MAALAUSLIIKE puh: 0400 526 198